

Мониторинг “функционерске кампање” као вида злоупотребе јавних ресурса, који Транспарентност Србија (чланица Транспаренцу Интернационал) спроводи већ четврти пут, показује наставак тренда да јавни функционери интензивирају у изборној кампањи медијски видљиве активности, обезбеђујући на тај начин присуство у ударним терминима и страницама медија које вреди више од било којег плаћеног огласа. Истичемо да активности које су предмет нашег мониторинга (посете фабрикама, школама, отварање објеката, “пресецање врпци” и слично) не представљају неодложне послове државних функционера, нити је реч о догађајима у којима су високи званичници дужни да присуствују.



Истину за вољу, “функционерску кампању”, као “суплемент” уз регуларне партијске промоције су користили сви политичари на власти од 1990. године. Међутим, забрињава то што према налазима истраживања која је Транспарентност спроводила од 2012. године, овај облик злоупотребе јавних ресурса и прилика за промоцију не јењава. Тако су, пре пет година, тадашњи председници Републике и Владе, Тадић и Цветковић, имали 3,3, односно 2 промотивне активности по једној недељи кампање, неколико пута више него у неизборном периоду. Уместо да се ова штетна пракса смањи или заустави, њен интензитет је појачан, па је тако у изборним процесима наредних година актуелни премијер и будући председник Вучић имао 3,5 (2014), 4,5 (2016) и 5,5 (2017) таквих активности у свакој недељи кампање [\[1\]](#). Битно је нагласити да функционерску кампању ништа мање интензивно воде и лица која нису кандидати на изборима, у чему су 2017. били најзапаженији министри Шарчевић и Удовичић

[\[2\]](#)

Ова појава, осим што шкоди јавним ресурсима, битно повећава и неравнотежу у представљању кандидата на изборима. Тај проблем није решен допуном закона и

реакцијом државних органа, и поред препорука које је Србија добила од релевантне међународне организације (ОЕБС/ОДИХР) [3] и постојања добрих законских решења из других земаља на које је Транспарентност Србија указала [4]

Најспорнији догађај овогодишње „функционерске кампање“ јесте отварање атлетског стадиона у Новом Пазару, догађај у организацији Владе Србије. За ову промоцију су аутобусима довожени грађани из других места, при чему су говори и изјаве функционера (а не сам повод окупљања) заузели ударне минуте информативних емисија. [5] Овогодишња кампања ће бити запамћена и по томе што су се у јавности појавили снимци коришћења ресурса јавних предузећа на страначким скуповима (снимак Ал Џазире Балкан из Младеновца), али и јавна сведочења и тврдње о притисцима да запослени у јавном сектору присуствују страначким скуповима.

Активности министара и премијера поново су "везиване" са страначким скуповима у истим градовима. За одласке на митинге службена возила су кориситили и неки министри који нису обухваћени Уредбом о одређивању послова безбедносне заштите. У вези са правом министара на коришћење службених возила, постоји и спорно мишљење Агенције за борбу против корупције из јула 2016. Пошто би то мишљење министри могли криво тумачити, Транспарентност Србија је упутила допис Агенцији са предлогом да донесе ново мишљење и да обавести и јавност и функционере о правилима [6]. Наиме, министри према Уредби Владе, имају право на коришћење службених возила 24 сата дневно, али само за службене потребе а не и за учешће у изборној кампањи или обављање других приватних послова. Од тог правила су изузети само министри спољних и унутрашњих послова и одбране, као и лица којима је безбедност, према процени БИА, угрожена. Све друго, по нашем чврстом уверењу, представља злоупотребу јавних ресурса и кршење правила из члана 29. Закона о Агенцији за борбу против корупције. Та правила би иначе требало допунити, за шта смо дали и конкретан предлог током израде новог Закона о Агенцији за борбу против корупције [7]

Будући да је у Србији готово свака година изборна, постављање чвршћих законских ограничења за злоупотребу јавних ресурса и за вођење функционерске кампање [8], као и формирање или јачање независности тела која би могла да сузбију ову појаву (Агенција за борбу против корупције

[9], Регулаторно тело за електронске медије

[10]

, непостојећи Надзорни одбор из члана 99. Закона о изборну народних посланика
[\[11\]](#)
) треба да буде приоритет Народне скупштине чим се заврши актуелни период
аутосуспензије њеног рада.

1. Podaci za 2014, 2016. i 2017. godinu su obračunati prema metodologiji primenjenoj 2012.
godine

2. h [tp://www.transparentnost.org.rs/images/dokumenti_uz_vesti/monitoring_kampanje_2017.p
df](http://www.transparentnost.org.rs/images/dokumenti_uz_vesti/monitoring_kampanje_2017.pdf)

3. <http://www.osce.org/sr/odihr/elections/serbia/259021?download=true>

4. <http://www.transparentnost.org.rs/images/stories/matebore%202014,%2013.06.2014.pdf>

5. Analiza izveštavanja elektronskih medija je deo izveštaja [http://www.transparentnost.org.rs/i
mages/dokumenti_uz_vesti/monitoring_kampanje_2017.pdf](http://www.transparentnost.org.rs/images/dokumenti_uz_vesti/monitoring_kampanje_2017.pdf)
)

6. [http://www.transparentnost.org.rs/images/dos_mi%C5%A1ljenje_sluC5%BEbena_vozila.p
df](http://www.transparentnost.org.rs/images/dos_mi%C5%A1ljenje_sluC5%BEbena_vozila.pdf)

7. [http://www.transparentnost.org.rs/images/dokumenti_uz_vesti/Preditickoj_i_javnoj_funkciji.d
ocx](http://www.transparentnost.org.rs/images/dokumenti_uz_vesti/Preditickoj_i_javnoj_funkciji.docx)

8. Pored Zakona o Agenciji za borbu protiv korupcije (aktuelni član 29), predmet zakonskih
izmena mogu biti i brojni drugi propisi, više o tome [http://www.transparentnost.org.rlopotrebe
javnih_resursa_TS_jul_2016.pdf](http://www.transparentnost.org.rlopotrebe_javnih_resursa_TS_jul_2016.pdf)

9. Избор недостажућих чланова Одбора Агенције, разматрање њених извештаја о раду и решавање проблема на које се указује у тим извештајима.

10. Потребно је размотрити да ли је REM обавио своју улогу надзора пружалца медијских услуга у изборним кампањама 2016. и 2017.

11. У 2017. није расписан ни позив посланичким групама и Влади да кандидују своје представнике. Нема препреке да се Надзорни одбор именује пре него што избори буду расписани.